

Szerkesztőség
Arad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal

Arad, Regale Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... 600 Lej
Fél évre ... 300 Lej
Negyed évre ... 150 Lej
Havonta ... 50 Lej

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buourestiben 50 banival
több.

Biztató ígérettel

Jöttek vissza Aradra a Buourestiben járt magyarok: a katolikus gimnázium érdekében elment deputáció. Pozitívumot még nem kaphattak, mert technikai akadályokból a memorandum nem juthatott a minisztertanács elé, de egy miniszter mégis mondott valami biztatót, vigasztalót, azt, hogy kedvező véleményezéssel terjeszti a minisztertanács elé az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogát visszakerő memorandumot, Duca külügyminiszter tette meg a biztató ígéretet és Duca külügyminiszter Genfből jött haza. Onnan, ahol a nemzetek közti békéről, harmoniáról, kisebbségek életéről és sorsáról határoztak a világ dolgát intéző politikusok. Ha bárki más tett volna udvarias ígéretet, talán nem is tulajdonítanánk neki olyan nagy fontosságot, de mivel éppen a külügyminiszter, a ki az európai politikában számottevő egyéniséggé küzdött fel magát és akit megérintett. Genf egészséges és életét fakasztó levegője beszélt egy magyar iskoláról, azt hisszük, hogy ez most, ebben a nehéz atmoszférájú világban súlyos jelentőségű.

Ugyilátszik mégis csak dereng már. Ugyilátszik a mértékadó hivatalos politika sem zárkozhatsz többé a demokratikus áramlat elől és mégis csak ráter arra az utra, amely az egyedüli helyes út a kisebbséggel való harmonikus együttműködés elérésére. A Népszövetség genfi ülése irányt mutatott Európának és elsősorban a polyglott államoknak, mint amilyen Románia is. Duca külügyminiszter már magával hozta a Népszövetség igaz mentalitását és mi hisszük, hogy ennek első hajtása az aradi katolikus gimnázium évek óta huzódó kérdésének kedvező elintézése lesz.

Ez a gimnázium Aradnak a speciális ügye és bár az aradiaknak mindenük, az országos politikában csak csekély pontnak számít. És mégis ez a kis pont lesz az első etappe és azután sorra kell, hogy jöjjenek a Genf által diktált könnyítések. 1924-nek meg kell hozni a nagy derengést és az iskolatörvényen való könnyítés után sorra kell jönni a többi könnyítéseknek is úgy politikai, mint kulturális és gazdasági téren. A kormány egyik exponált tagjának az elejtett szavai megjelölték a helyes utat. És ez a helyes út csak a kisebbségek és az államalkotó többség együttműködése és kibékülése lehet.

Nem lesz többé háboru.

Megegyeztek a hatalmak a döntőbírótság kérdésében.
Erélyes szankciók a támadó-ország ellen.

(Genf, szeptember 19.) A Journal de Geneve közli annak a tizenkettes bizottságnak állítólagos megegyezését, amely a nemzetközi döntőbírótság kérdését tárgyalta. A megegyezés szövege általában megegyezik az eddig közölt adatokkal. A megállapodás a kötelezőnek elismert döntőbírótság gyanánt a Népszövetség tanácsát jelöli meg. A tárgyalásra kerülő kérdések elintézésében azonban az érdekelt államok képviselői is részt vesznek. Nemzetközi bizottságok fogják ellenőrizni, hogy a döntőbírósi eljárás alatt, a háboruszkodók katonai, gazdasági és mozgósítási intézkedéseket ne fogantossanak. Azokat az államokat, amelyek az ellenőrzést és a döntést nem ismerik el, támadóknak nyilvánítják. A szignatárius hatalmak kötelezik magukat, hogy a megtámadottakat védelemben és gazdasági segítségben részesítik. Az államok külön-külön vagy együttesen kötelezhetik magukat arra, hogy a döntőbírósi ítéletnek érvényt szerzendő, meghatározott katonai erővel támadnak. A támadónak minősített államok ellen a szignatárius államok egész katonai erejüket harcra vethetik. A szankciók alkalmazásakor pedig a támadó állam területi és politikai függetlensége megszűnik. A népszövetség nemzetközi konferenciát hív egybe, ha bizonyos határidőig a konferencia nem ül össze, vagy a fegyverkezés korlátozásáról szóló tervezet nem jön létre. A Népszövetség ezt a körülményt megállapító határozata után valamennyi a szerződést aláíró állam visszanyeri teljes cselekvési szabadságát. A kitűzött határidőig azonban, konfliktus esetén, a jegyzőkönyv érvényes. — A Népszövetség titkársága ma hivatalos közleményben foglalkozik a Journal de Geneve által közölt szöveggel. Nem cáfolja meg a közlemény hitelességét, hanem kijelenti, hogy a közölt szöveg csak vázlat, a mely alapja volt a tizenkettes bizottság munkájának. Egyes cikkek a vita során részben módosultak.

rozott katonai erővel támadnak. A támadónak minősített államok ellen a szignatárius államok egész katonai erejüket harcra vethetik. A szankciók alkalmazásakor pedig a támadó állam területi és politikai függetlensége megszűnik. A népszövetség nemzetközi konferenciát hív egybe, ha bizonyos határidőig a konferencia nem ül össze, vagy a fegyverkezés korlátozásáról szóló tervezet nem jön létre. A Népszövetség ezt a körülményt megállapító határozata után valamennyi a szerződést aláíró állam visszanyeri teljes cselekvési szabadságát. A kitűzött határidőig azonban, konfliktus esetén, a jegyzőkönyv érvényes. — A Népszövetség titkársága ma hivatalos közleményben foglalkozik a Journal de Geneve által közölt szöveggel. Nem cáfolja meg a közlemény hitelességét, hanem kijelenti, hogy a közölt szöveg csak vázlat, a mely alapja volt a tizenkettes bizottság munkájának. Egyes cikkek a vita során részben módosultak.

Két hét alatt

eldől a katolikus gimnázium sorsa.

Visszaérkeztek Aradra a küldöttség tagjai. — Döntés előtt újból Buourestibe hívják az aradi deputációt.

(Saját tudósítónktól.) Megírtuk, hogy a katolikus gimnázium nyilvánossági jogának visszaadása érdekében küldöttség járt lenn Buourestben, hogy a minisztertanács elé memorandumot terjesztszen. A küldöttséget, amely vasárnap indult utnak Zima Tibor Arad város képviselője vezette, tagjai voltak Fischer Aladár katolikus főgimnáziumi igazgató és Boros Iván az aradi katolikus hitközség titkára és csatlakozott hozzájuk dr. Zombory László az erdélyi katolikus népszövetség elnöke igazgatója. A küldöttség több napi buourestii tartózkodása alatt komoly és fontos megbeszéléseket folytatott, s a megbeszélések után biztató ígérekkel telten jött vissza Aradra. A deputáció aradi tagjai ma délután érkeztek vissza Aradra. Munkatársunk ma beszélgetést folytatott a küldöttség tagjaival, akik a következőképpen nyilatkoztak a küldöttségjárás eredményéről:

Buourestiben folytatott megbeszélések során sikerült a küldöttség egyes tagjainak Duca külügyminiszter elé kerülnie, miután a kormány többi tagjai részben nem voltak a fővárosban, részben pedig más elfoglaltságuk miatt nem

fogadhattak. A külügyminiszter lekötözött szívéllyel állt rendelkezésünkre, meghallgatta kérésünket, elolvasta a memorandumot és határozottan kijelentette: előtűnk, hogy azt kedvezően terjeszti a legközelebb összeülő minisztertanács elé és latbaveti befolyását, hogy a kívánság teljesítésével előmozdítsa az annyira óhajtott nemzetiségi békét. Vártunk szerdáig, mert akkor kellett volna a legközelebbi minisztertanácsnak összejönni, de közbejötték a besszarábiai zavaros események, több miniszter hirtelen elutazott Besszarábiába és így nem ültetett össze a minisztertanács. Ez persze nem jelenti, hogy az aradi katolikus gimnázium ügye elodázódna, mert határozott ígéretet kaptunk, hogy az ügy rövidesen tárgyalás alá kerül.

Milyen a hangulat a kisebbségekkel szemben és milyen a vélemény az iskolapolitikáról? — kérdeztük a küldöttség tagjaitól.

— Beszéltünk több magasállású tisztviselővel. A tónus udvarias és előzékeny és valahogy úgy éreztük, mintha Genf egészséges levegője ide is átsapott volna. Hiszük, hogy teljesítik kívánságunkat és revízió alá veszik az új iskolatörvényt.

A küldöttség tagjai még elmon-

dották, hogy a minisztertanács váratlan elmaradása után illetékes helyen újabb megbeszéléseket folytattak, s ezen az a megállapodás jött létre, illetve azt a határozott ígéretet nyerték, hogy az aradi katolikus gimnázium jövőendő sorsát közvetlenül érintő memorandum a lehetőség szerint a most következő első minisztertanács elé kerül, de legkésőbb két héten belül döntés történik az iskola dolgában. Egyben azt az ígéretet kapták a deputáció tagjai, hogy arra az időpontra amikor a memorandum a minisztertanács napirendjére kerül, a küldöttség tagjait táviratilag Buourestibe hívják, ahol esetlegesen újabb megbeszélések lesznek a végleges döntés meghozatala előtt.

Miniszterlátogatások Aradon.

Liberalispárti népgyűlés, amelyen Vaitoianu miniszter tartja a beszédet.

(Saját tudósítónktól.) Arad vasárnap nagyjelentőségű politikai esemény színhelye lesz. Az itteni liberális párt nagy népgyűlést tart, amelynek fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy azon több miniszter is megjelenik. A párt már most nagy előkészületeket tesz, hogy a népgyűlést minél népesebbé tegye. A hivatalos programot még nem állították össze és így nem tudjuk, hogy történne-e azon olyan elvi jelentőségű és a jövőre kiható politikai nyilatkozatok, amelyek a magyarságot közelebből érdekelnék. Az eddigi tervek szerint Aradra érkezik Vaitoianu közlekedésügyi miniszter, Lepadatu szépművészeti miniszter, Anghelescu közoktatásügyi miniszter, Constantinescu földművelésügyi miniszter, aki jelenleg Temesváron tartózkodik és Tatarescu kisebbségi miniszter. Hivatalos értesítés a prefekturára még nem érkezett és így nem lehet tudni, hogy nem történik-e változás a miniszterek jövésében. Tatarescu miniszter látogatása előreláthatóan elmarad, mert a miniszter ezidőszent Besszarábiában tartózkodik, az ottani zavarok megvizsgálása céljából és nem áll módjában Aradra jönni. Constantinescu földművelésügyi miniszter jövelete sem egészen biztos. Az aradi liberális párt közlése szerint a népgyűlés nagy beszédét Vaitoianu közlekedésügyi miniszter mondja el. Ma Aradra érkezett Tomulescu Crisztian radnai liberális párti képviselő is, aki több ízben megfordult már Aradon és aki szintén részt vesz a vasárnapi ülésen. A megye többi képviselői szintén bejönnek Aradra és így a jelek szerint a népgyűlés nagyarányúnak ígérkezik.

Hegyan lett Babarczy a Britannia vezére.

Egy ködös pesti éjjel izgalmas kalandja. — Amikor az elegáns huszárkapitányt letiporják az éjszaka szegény robotcsai. — Leleplezés-sorozat a britanniások viselt dolgairól.

(Budapest, szeptember 19.) Az „Esti Kurir” Racsay Károly lapja szinte nap-nap után folytatja leleplezéseit a Britanniások viselt dolgairól. Legutóbbi számában Babarczy báró a hírhedt különítmény-parancsnoknak a Britanniába való bevonulását írja meg máró gunnyak az alábbiakban:

Már mintegy két hónapja üzték kirohanásaikat a britanniabeli városok. Egy szürke, ködös téli reggelen magányos konflis közelgett a körút közepén s a kocsis éppen a Britannia közelében megállította lovát. Visszafordult a bakról és valamit mondott a bennitőlőknek, mire hirtelen dühös kiabálás felelt a kocsisból:

— Hajts tovább, ameddig parancsolom, te nyomorult!

— Vissza kellennem a standra, rendelve van a fuvar, tessék engem kifizetni — szólt a kocsis.

A nyitott kocsisból felemelkedett egy sovány, magas férfi, tisztá sapkában, köpenyben és dühtől eltorzult arccal, magánkivül ordított. Egyben gyors mozdulattal a kezében lévő korbáccsal hátulról végigvágott a kocsis felén. — A kocsis nyomban lefordult a bakról, mint egy lerugott zaboszsák, elterült a fagyos kövezeten, halán tékából ömlött a piros vér. Kinjában, véreben fekve, rettenetesen lividott a szerencsétlen ember.

A karcsú, magas férfi kiugrott a kocsisból a hölgy mellől, aki vele volt, csizmájával belerugott a kocsisba és még éktelenebb dühvel ordított:

— Agyonvágalak, te nyomorult, hajts azonnal!

A kocsis vonaglott véreben és kétségbeesetten kiáltott segélyért. Ujabb rugásokkal és szitkokkal felelt a karcsú férfi s e pillanatban a reggeli ködből sötétítő tárgy

nyultak ki feléje, formátlan, nehézséges alakok rajzolták körül: a lelkiismeretesség rabszolgái, az emberi érzés piszkos és szennyes szerszáma, a kötelesség csaknem öntudatlan mozdulatu gépei. A szerszámok meglendültek a vasos kezekben és a mocskos seprűk és lapátok rázuhogtak az elegáns, karcsú vérengzőre, a pillanat alatt felismerhetetlenné mázolták az elegáns urat. Most kirántotta kardját, de nyomban rábukott egy roppant lapát, a kard lehullt a kövezetre. Revolvert rántott, de a revolver messza kirepült kezéből s villogó fogsorát, mely tehetetlen dühvel csattogott, már a kis házikó rongyai takarták s a kefék recsegték rajta, ahol csak érték.

A hölgy, aki vele volt, rémült sikoltással futott a gomolyagból, futott az uccán és kiáltozott:

— Agyonverik az uramat! Rendőrség! Segítség!

A sikoltozó hölgy, a Britannia kapujához futott, amely előtt az út közepén ott viaskodott tanács-talanul, a segítség reménye nélkül a seprűk és lapátok piszkában a Britannia jövődöbéli vezére. A válság perceiben kinyílt a Britannia súlyos kapuja és egy feltűrt köpenyű, álmos tisztisapkás férfi lépett ki rajta, kezében lövésre tartott Manlicherrel.

A britanniás kezében már csatolt a fegyver závarzata, de mire oélzott volna, már egyedül állt a karcsú, magas férfi az út közepén, a seprűk, lapátok és kefék hozzájuk tartozókkal szinte nyomtalanul tűntek el a még mindig sűrű köd mögé. A kocsis is fölugrott a bakra e pillanatban, megvagdalta lovát s elvágtatott az egyik mellékkucán.

A seprűk, lapátok súlyos pisz-

kából megmentett magas férfi bemutatkozott:

— Báró Babarczy, huszárkapitány vagyok.

A fiatal britanniás karomfogta a bárót, bevitte a hótélbe. Pár perc múlva már párolgó tea mel-

lett konstata, hogy ott benn mi más az élet s onnan belülről mi másként lehet az éjszakában megjelenni. Így vonult be a vidékről feljött Babarczy báró a Britanniába, amelynek rövid idő múlva egyik vezére lett.

Tornai Rózsi két példányban sétál Budapesten

A sikkasztó leány alteregoját kézrekerítette a budapesti rendőrség. — Izgalmas vadászat a reggeli randevun. — Több mint hatmilliárd korona a kár.

(Budapest, szeptember 19.) A budapesti rendőrség teljes apparátussal nyomoz a milliárdokat sikkasztó, megszökött banktitkárnő után. Ma különben Papp Géza rendőrtanácsoshoz, az ügy referenséhez Németh Ferenc, a károsult vezérigazgató beadványt intézett, amelyben jelzi, hogy végképpen összeállították a sikkasztó leány által okozott kár összegét: részletesen felsorolja mind azokat az értékpapirokat, amelyek Tornai Rózsi kezén elusztak és amelyeknek mai értéke pontosan hatmilliárd és kétszázmillió korona. Ma délután a nyomozásnak váratlan szenzációja akadt egy pillanatig azt hitte a rendőrség, hogy Tornai Rózsi sikertelenül kérekezt. Mialatt ugyanis a budapesti főkapitányságról az egész kontinens és Anglia kikötővárosait elárasztották köröző táviratokkal, bizalmas uton arról értesítette a rendőrséget valamelyik jóakarója, hogy Tornai Rózsi Budapesten van. Az illető megnevezett egy fővárosi nagykereskedőt, akiről azt állította, hogy Tornai Rózsival a legintimebb barátságban van.

Mára virradóra hajnalban a nagykereskedőt előállították a főkapitányságra és kérdőrevonták, hol rejtgeti Tornai Rózsi. A nagykereskedő szörnyen megijedt és égre-földre esküdzött, hogy Tornai Rózsi sohasem látta még hírből sem ismerte, csak a lapokból olvasta ezt a szenzációs

büncselekményt, amelybe most az ő személyét is belekeverik. Ekkor azonban felmutatták a nagykereskedőnek Tornai Rózsi fényképét. A kereskedő halálsápadt lett és szinte dadogva ismerte be, hogy a fényképen barátnőjét ismeri fel, akivel már hónapok óta van jó viszonyban. Elmondotta, hogy vele regelenként a Hungária szálló-kávéházban szokott találkozni. De kijelentette, hogy az illető nem Tornai Rózsinak hívták. Lehetségesnek látszott a rendőrségen, hogy a nagykereskedő barátnője mégis csak Tornai Rózsi és alig várták meg a reggelt, hogy a szokott időben a randevu helyén megjelenjenek és letartóztassák a körözött sikkasztó lányt. Reggel detektívek és Németh Ferenc, a Faértékesítő Rt. vezérigazgatója megjelentek a Hungária szálló kávéházában. Az egyik asztalnál egy szőke hölgy ült, akire a legpontosabban ráillett Tornai Rózsi személyleírása. Németh igazgató egyenesen a hölgyhöz tartott.

— Hiszen maga az, Rózsi! — mondotta a fiatal hölgynek, aki meglehetősen furcsán fogadta ezt az üdvözlést. A detektívek igazoltatták a leányt, akiről kiderült, hogy nem azonos Tornai Rózsi-val, csak penánsja. Arca, testalkata, járása, mozdulatai teljesen megegyeznek a Budapestről megszökött Tornai Rózsiéval. Persze minden esetleges eljárást megszüntettek ellene.

Dobrakerülnek a Kossuth-relikviák.

Elárverezik Budapesten Kossuth Lajos nagyértékű ereklyéit.

(Budapest, szeptember 19.) Kossuth Lajos ereklyéit évtizedeken keresztül nagy anyagi áldozatokkal gyűjtötte gróf Kreith Béla. Halála után a felesége örökölte a nagyértékű ereklyegyűjteményt, amelyet előbb felajánlott Budapest fővárosnak, azután a magyar államnak. Sem Budapest főváros, sem a magyar állam nem volt hajlandó megvásárolni a megmérhetetlen értékű ereklye-tárgyakat, amelyek között számos ritka műkincs is van. Gróf Kreith Béláné állami segítséget kért, hogy az ereklyék elhelyezéséről gondoskodni tudjon. Ezt a kérést is visszautasították.

Gróf Kreith özvegye most végző lépésre határozta el magát. Elárverezteteti Kossuth Lajos ereklyéit. A több száz darabból álló ereklyegyűjtemény árverése a jövő hónapban fog megtörténni. A Kossuth-ankció iránt már külföldön is nagy érdeklődés mutatkozik s Budapesten attól tartanak, hogy Kossuth Lajos ereklyéinek legnagyobb része angol és amerikai műgyűjtők birtokába fog kerülni.

TARCA

Fürdő, férfiak nélkül.

Hányszor öltözik a francia dáma?

(Eredeti fürdővel Deauville-ből.) Geni és a népszövegség kétségbeesett konkurrensként lépnek föl a legdivatosabb és legelegánsabb francia fürdőhellyel szemben. — Nemcsak a politikusok, Briand, Maginot, Paul-Boncour de a nagyiparosok és gazdasági hatalmasságok, mint Citroens és Loucheur becsomagolták a fehér strandnadrágot s a hetyke sport-sapkát és zsakette öltözve elsiettek Deauvilleből. Mi marad ennek a szegény francia fürdőhelynek. Ne aggódjunk, megmarad minden: mert itt maradtak az asszonyok.

Férfiakat nem látni többé. Az asszonyok élnek a maguk világát és pompásan csokorba szedhető mit csinál egy asszony egy divatos fürdőhelyen akkor, ha elveszik tőle egyetlen szórakozását és játékát: a férfit.

Tizenegynégy órákor fölkel és levetkőzik. Kifejti magát a selyemhálóköntösből és fölveszi a trikót, mert mióta a férfiak nincsenek

itt, azóta fürdeni is szoktak az asszonyok. A trikóhoz a legpompásabb ékszereit veszi magára s egy amerikai bankár felesége két százezer frank értékű gyöngy nyakékkal sétál tizenegy és tizenkét óra között a strandon. Tizenkét órákor a Poliniereben találkoznak. Megjötték a párisi újságok, gyorsan átöltöznek tehát és beleülnek a nádionatu székekbe, hogy megtárgyalják az otthoni eseményeket fantasztikus pletykákkal fűszerezve. A pletyka nem tarthat soká, mert egy órákor ebédhez csengetnek és addig még át is kell öltözködni. Az ebéd a nap legunalmasabb eseménye. Utána rövid pihenés következik és azután átöltözés a golfjátékhöz.

Deauvilleben minden tisztességes asszony golfot játszik. A golf teljesen kiszorította a teniszt és noha hiányzik a férfipartner, mégis vígan és szenvedélyesen folyik a játék. A golf fél hat előtt véget ér, mert hat órákor hangversenyre siet a francia asszony. Természetes, hogy ehhez külön toalettre van szükség. Innen gyorsan hazasiet, hiszen fél kell vennie a nagy toalettet a dínierhez. Az elegancia itt éri el tetőpontját. Minden harmadik vagy negyedik nap kurir érkezik Páris

ból, aki magával hozza a szabóművészet remekét, amelyeket a deauvillei estebédnél tálnak föl. És eljönnek a párisi ékszerkereskedők pompás gyémántokkal, rubinokkal és gyöngyökkel és az asszonyok fölcicomázzák karjukat, nyakukat és a sok ékszer azt a benyomást kelti, mintha tényleg fel lennének öltözve. A dínier után következik a bakkarat. — Ehhez szintén külön ruha dukál és erről külön kötetet kellene írni. Ugy hazaáldozni, oly szenvedélyes, idegell és könnyelműséggel játszani, mint a deauvillei asszonyok, nem játszott soha senki mióta fölaltatták a kártyát és a kártyajátékokat. Mivel az asszonyok babonásak és a kabalához tartozik az is, hogy ha toalettet váltanak, akkor megfordul a szerencse kerek, gyakran megtörténik, hogy tizenegy óra és két óra között háromszor, négyszer is toalettet vált az aranyra éhes asszony. Akik nyerne, azok is átöltözködnének, mert az is a kabalához tartozik, hogy a kártyát nem szabad egy és ugyanazzal a toalettrel több, mint egy óra hosszat a kézben tartani. Reggel öt órákor kiürül a játéktér és pihenni térnek az asszonyok.

Reggel ötől tizenegyig nem öltözködnének át.

Ferenc József a gavallér és gyengéd férj

Nyilvánosságra kerültek a volt monarchia néhai uralkodójának magánlevelei. — Boldogtalan volt Erzsébet királyné házassága. — A mikor a császár költői hangulatban volt. — Levelek a feleséghez és a barátnőhöz.

(Budapest, szeptember 19.) Világszerte nagy feltűnést keltenek azok az emlékiratok, amelyeket dr. Ernst Ottó készített a bécsi Staats- und Hof-Archiv eddig fel nem dolgozott és fel nem kutatott anyagából. Az emlékiratok főképpen néhai I. Ferenc József császár és király magán- és politikai levelezéseit foglalják magukban, amelyek magyar kiadását dr. Marczali Henrik, a kiváló magyar történetudós kíséri magyarázatokkal. Az emlékiratok legérdekesebb része az, amely a néhai uralkodónak Erzsébet királynéhoz és általában a nőkhöz való viszonyát tárgyalja. Az udvari titkos levéltárból kihalászott irások szerint Ferenc József gyengéd férfi volt, bár sok ridegség és kiszámított fenségesség volt benne. A művészet és a lélek nemsebb gerjedelmei iránt érzékeny volt. Jól nevelt, de minden lendület nélkül való katona, aki alárendelt tisztjeitől csak beléje nevelt méltóságával, változatlan és rendületlen udvariasságával különbözött. Erzsébet királyné pedig családjának hagyományos romantikáját hozta nászhozományul házasságukba. Az ellentét, amely megvolt Ferenc József szülei, Ferenc Károly királyi herceg és Józsefa királyi hercegnő között, még élesebben jelentkezett Ferenc József és Erzsébet között. A művészetek iránt érdeklődő, túlérzékeny asszony sokszor csalódva és a világ fájdalom figyelemreméltó megtestesüléseként járt-kelt egy olyan világban, amelyben a byroni világfájdalom már régen divatjátmulta. Inkognitóban utazott és Heine és az új görög népdal ritmusai zsongottak szívében. Olyan családi tragédia volt ez, amelyet Ferenc József természete nem is értett meg egészen és amelyen mindenesetre túltette magát. Az esköz erre egy nő: Schratt Katalin volt.

Ferenc József sohasem értette meg azt az asszonyt, aki hitvestársa és gyermekeinek anyja volt, de Erzsébettel azért olyan udvariasan és elnőzéssel bánt, amely nem ismert fáradtságot és feledékenységet. Sohasem vetett gátat a királyné szeszélyeinek sohasem kifogásolta költségeit, ha bármit kívánt is, magától értetődő volt szerinte, hogy az teljesüljön. A királyné költői lelkének hizelegtek azok a rövid levélváltások, amelyek egymástól való távollétük alatt történtek. A legtöbbször azonban táviratban érintkezett a feleségével. Például egy távira: — A császár és királyné Öfelségének Miramareban Trieszt mellett. Pompás időben szerencsésen megérkezve Landskronba, gondolataim nálad járnak és Téged kísérnek a kék tengeren. Exp. 894. szept. 2. reggel.

Ferenc József ilyenemű leveleinek és táviratainak egyéni ismertető jelük volt. Mindenütt az időjárásról beszélt. Bárhová, akár Gödöllőre vagy Budára, vadászatra vagy hadgyakorlatra viszi az útja, mindig közli világjátjáró feleségével, hogy meleg van-e, hideg van-e, hogy esik-e vagy süte-

a nap. A féli hónapokban Erzsébet azt is megtudta, hogy hány fokot mutatott a hőmérő a fagyponthoz. Van a titkos levéltárban egy papírlap, amelyen két táviratot szövegezett meg Ferenc József. A király a két távirat szövegét szép rendes tollvonással választotta szét. Az egyik a feleségének szövegét, aki akkor Korfu szigetén az Achilleionban, a másik pedig Schratt asszonynak szövegét, aki Ischlben, a Villa Felicitásban tartózkodott. A császárnénak szóló távirat így szövege: — L'empereur d'Autriche à S. M. l'Impératrice d'Autriche à Corfu. Épen most érkeztem meg a legjobb egészségben Budapestre. Időjárás nagyon szép és hideg. Fj. — Schratt Katalintól ellenben hogyléte felől érdeklődik és aláírta szokása elle-

nére teljes egészében a táviratot: Ferenc József. Schratt Katalin, ez az egyszerű, vidám, okos, szerény és nagymértékben bécsi asszony, akinek lényében van a bécsi kispolgárságnak minden kedves és vonzó tulajdonsága, volt a császár szívének hölgye. A sorsnak érdekes és végzetes játéka, hogy a Habsburgokat Ferenc József uralkodása alatt a legjobban reszkettette meg a vágy a rangban nem egyenlő szívek. A „nos talgie de la rotture” ragadta meg a Habsburg-szíveket és egyiknek a másik után akadt rangjához nem illő szívbéli viszonya. Főhercegnőket és főhercegeket egyképpen ejtették hatalmukba ilyen viszonyok. Minden esetben az udvar merev spanyol hagyományai szenvedtek csorbát. Ferenc Józsefet is megfogta ez a betegség, de olyan méltósággal ápolta Schratt Katalinhoz való viszonyát s olyan módon tartotta fenn mindhaláláig a nyilvánosság előtt, hogy császári volta nem szenvedett miatta kárt. A bécsiek nagyon meg voltak vele elégedve.

Kereskedőküldöttség a miniszter előtt.

A Sfatul aradi csoportja Vaitoianu minisztertől a vasutigazgatóság ügyének végleges elrendezését és az új telefonközpont felállítását kéri.

(Saját tudósítónktól.) A Sfatul Negustoresc aradi csoportjának vezetősége amint értesült, hogy Vaitoianu Arthur közlekedésügyi miniszter több minisztertársával egyetemben vasárnap Aradra érkezik, tegnap délutánra választmányi ülést hívott egybe. A miniszter érkezését a vezetőség kedvező alkalomnak látta arra, hogy az aradi kereskedőket közlekedési érdekeikről közvetlenül tájékoztassa a kormány illetékes tagja elé. Az aradi kereskedelemnek és iparnak két súlyos sérelme van, amelyeket orvoslásra várnak és amelyeket éppen a közlekedésügyi miniszternek van módjában reparálni. Az egyik az aradi telefonközpont és a távírda megreformálásának kérdése, a másik az aradi vasutigazgatóság áthelyezésének ügye. A Sfatul Negustoresc aradi csoportja mind a két kérdésben memorandumot készített, amelyeket meg annak idején be is terjesztett a kormányhoz. A vasutigazgatóság kérdésében sikerült is részleges eredményt elérni, amennyiben a vasutigazgatóság egyes ügyszálait Aradon hagyták, de a fontosabbakat mégis Temesvárra helyezték. Ezzel aztán meg is nehezítették az aradi kereskedők és iparosok szállítási lehetőségeit. Nem azt kívánja az aradi Sfatul, hogy Temesvárnak ne legyenek ilyen ügyszálai, hanem azt, hogy az aradiakat is hagyják meg, illetőleg most már helyezték vissza. A másik kérdés dolgában pedig Vulcu Maxim gyáros és nagykereskedő már két ízben vezetett küldöttséget Bucurestibe, hogy a Sfatul bucurestii központjának közreműködésével nyújthassák át az aradi telefonközpont modernizálását kérő memorandumát, azonban véletlen folytán egy ízben sem sikerült otthon találni Vaitoianu közlekedésügyi minisztert, akinek tárcája körébe tartozik a kérdés elintézése. Így most Aradon remélik a kereskedők, hogy kérésük meghallgatásra talál. A miniszter

elő járuló husztagu küldöttséget Ádám György takarékpénztári vezérigazgató, a Sfatul aradi elnöke vezeti és tagjai lesznek: Adler Andor és dr. Baross Lajos alelnökök, László Dezső, Fejér Gábor és Faragó Rezső bankigazgatók, Vulcu Maxim, Domán Sándor nagykereskedő, Anastasiu Demeter, a szállásügyi szindikátus elnöke, Goldschmidt Sándor, a kereskedelem és iparkamara alelnöke, Burza Corneliu vaskereskedő, Braun Antal festékkereskedő, Mairovitz Márton, Flamin Miksa és Kornis Ödön fakeskedők és fatermelők, Deutsch Andor, dr. Szöllösi Zsigmond, a Kereskedők Körének titkára, Cristea Döme, a Sfatul titkára, Reinhart Gyula butorgyáros, Maresch Gyula és dr. Vajda Iván az ipari szindikátus ügyésze. A miniszter délelőtt 10 órakor érkezik Radnára, ahol leszáll, majd kíséretével együtt autóval érkezik meg Aradra. A Sfatul küldöttségének fogadtatása valószínűleg déli 12 óra és 1 óra között fog megtörténni. A Sfatul aradi csoportja holnap még valószínűleg érkezik, letart a küldöttségjárás kérdésében.

Ralótt az apjára.

Tárgyalások az aradi törvényszéken.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes bűnügyekben hozott ma ítéletet az aradi törvényszék büntető tanácsa Ursu János dr. táblabíró elnöklete alatt. Aradi Péter dumbrovi-
cai 21 éves földműves ellen az volt a vád, hogy apját, akivel haragos viszonyban élt vadászgyeprével agyon akarta lőni. A golyó, amelyet apjának irányított nem ölte meg az öreg Aradi Pétert, hanem csak balkarján okozott kisebb sérülést. A vádlót ez év áprilisában követte el a bűncselekmény: és azóta vizsgálati fogságban van. A mai főtárgyaláson az apa szigorú büntetést kért fiára aki azonban kijelentette, hogy nem szándékosan lőtt apjára, ha-

nem ittas állapotban véletlenül süttötte el a kezében levő fegyvert. Fél a házba belépő apja ütlegeitől és a reszkető keze meghúzta a ravaszt. A bíróság egy évi börtönbüntetésre ítélte Aradi Pétert és mivel büntetésének felét vizsgálati fogságban kitöltötte, feltételesen szabadlábra helyezte.

Szimonics Antal rovottmultu betörőt, aki legutóbb Aradon és Aradmegyében többször betörtést és lopást követett el három évi börtönbüntetésre ítélte a törvényszék. — Semeneasa Miklós foglalkozás nélküli egyén több bűncselekmény elkövetéséért két évi börtönbüntetést kapott. Ebben az ügyben orgazdasággal volt vádolva Steiner Sámuel aradi ékszerész, aki a vád szerint Semeneasától ezüst pénzeket vásárolt. A tárgyalás során az ékszerész ártatlansága beigazolást nyert és ezért a bíróság a vád alól felmentette.

**HOGYALL
A LEJ?**

1924. szept. 19.-én 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.70 svájci frankot,
9.52 francia frankot,
39.000 belföldi magyar koronát,
36.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.75 frankot

Párisban 9.90 frankot

Newyorkban 52 centet

Bonyodalmak a pesti egyetem dékánusa körül.

Kmetty helyett Illés Józsefet választották meg.

Budapestről táviratozzák: Nagy bonyodalom keletkezett a budapesti tudományegyetem jogkari dékánjának megválasztása körül. A legutóbb teljesen szabályosan lefolytatott választáson dr. Kmetty Károlyt választották meg dékánnak. A közjogi professzor megválasztása ellen azonban kifogást emelt a bölcsészeti kar és ezért gróf Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszternek kellett dönteni a választás kérdésében. Ilyen esetre még nem fordult elő példa a dékánválasztások történetében. A közoktatásügyi miniszter nem vonta ugyan kétségbe a választás jogszerű voltát vagy Kmetty professzor érdemességét, de az egyetemi karok békéjére utalva, nem erősítette meg Kmetty dékánuságát. A jogkari tanárok nagyrésze ismét Kmetty mellett foglalt állást, azonban Kmetty kijelentette előre, hogy megválasztatása esetén sem fogadná el most már a megválasztást. Ennek következtében a ma délelőtt titkos szavazással megtartott dékánválasztáson dr. Illés Józsefet választották meg. Azonban a választóüléson nagy többséggel változatlan bizalmukról és kartársi együttérzésükről biztosították Kmettyt. Kmetty ellenfelei a választás előtt azt híresztelték, hogy Kmetty bolsevista volt, ezzel szemben megállapították, hogy a régi liberális érzésű ember az egyetlen volt a Pázmány-tudományegyetem tanárai közül, akit a kommunista uralom alatt bebörtönöztek és internáltak, mint megbízhatatlant.

Eskü alatt cáfolják a csongrádi merénylet bántalmazását.

Terhelő vallomások a bombavető ellen. — A vizsgálatot vezető miniszteri tanácsos kihallgatása.

(Budapest, szeptember 19.) A csongrádi bombamerénylet ügyében ma befejezte a szolnoki törvényszék a vádlottak kihallgatását. A főtárgyalás mai napján kezdték meg a bizonyítási eljárást. Az első tanu Barna Piroska, a csongrádi gyógyszerész 17 esztendő gimnazista leánya volt. Barna Piroska a merénylet után felismerte a kávéházban Piroska Györgyöt és megszólította. Piroska ezt tagadja és szerinte az, akit Barna Piroska megszólított, a hozzá megszólalásig hasonlító bátyja lehetett. A szembesítésnél az ur-leány, aki a merénylet következtében hat helyen sebesült meg, állítása mellett megmaradt. Az aradi származású Odry Zuárd hivatalnok, Kohn Izidor csongrádi bádögsmester és özvegy Forgó Pálné, Ságiék rokonának kisebb jelentőségű vallomásai után Diószeghy János belügyminiszteri tanácsos kihallgatása következett. Diószeghyt a kormány küldötte ki a nyomozás lefolytatása céljából. A miniszteri tanácsos vallomásaiban is

mertette a nyomozást, amelynek során Sági János előtte és tanúk előtt bevallotta, hogy a merénylet elkövetésében részt vett és részletes vallomást tett. Az ő vallomása alapján találtak rá, egy másik elrejtett bombára is. Diószeghy eskü alatt és energikusan tagadta, mintha a vádlottakat bántalmazta volna vagy illégtette volna. Kijelentette, hogy eskü alatt vallhatja azt, hogy tudomása szerint ottléte alkalmával tettelegesség nem fordult elő, pedig a vádlottak beismerő vallomást tettek.

Elnök: — Akkor miért folytatnak éjjel is kihallgatásokat, holott ezt a törvény tiltja?

Diószeghy: — Szükségesnek látszottak az éjjel-nappal való kihallgatások.

Elnök: — A vádlottak azt vallották, hogy éjszaka kifárasztották őket különböző eszközökkel. Így hosszú időn át falhoz állították őket. A nyomozás irányítójának pedig tudni kellett volna, hogy mit enged meg a törvény.

A tárgyalás folyik.

idomított állatokat csak Londonban látott. Díjakat a következő aradiak nyertek: Vladovici főhadnagy első idomítási díj, arany érem, dr. Mandel László fogorvos második idomítási díj, arany érem, Hegedüs Sándor ujaradi jegyző, champion, arany érem, Gavalik Sándor első díj, farkas kutya, Eich József első és második díj buldogg, Gyarmati Géza második díj, Doberman; a derby nyertese Solymos Ferenc, a champion nyertese Gyarmati Géza, a kótörék győztese Persa Ica, a tenyészverseny győztese pedig dr. Graur Viktor fogorvos kutya volt. A trónörökös intézkedésére az összes aradi tenyésztőket meghívták a délben tartott bankettre, amelyen a trónörökös személyesen elfogadta az aradi egyesület fővédnökségét és kijelentette, hogy a november hónapban Aradon tartandó kutyakiállítás meg fogja tekinteni.

O Helyreállott a béke az aradi sajtó és a Gloria-CFR között. Néhány hónap előtt Arad egyik legnagyobb sportegyesülete, a Gloria-CFR

és az aradi sajtó között nézeteltérések keletkeztek, amelyek oda vezettek, hogy a viszony teljesen elmergesedett a lapok és a fentnevezett egyesület között. Bizonyára megnyugvást és meglegedést fog kelteni a sportközönség körében az a híradásunk, hogy az ellentéteket kölcsönös jóakarattal és belátással sikerült kiegyenlíteni és a béke a Gloria és az aradi napilapok között helyreállott és így a sajtó és a sportegyesületek közös erővel dolgozhatnak az aradi sportélet fellendítésén.

O Az Aradi Munkás Testedző Egyesület e hó 21-én, vasárnap tartja házi birkozóversenyét a Lyceum tornatermében. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 20, 10 és 5 lej.

O Válogatott mérkőzés Aradon. Szeptember 21-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Gloria-pályán találkozik harmadszor a zsilvölgyi válogatott, Arad legjobb tizenegyével. Arad mindkétszer vereséget szenvedett s most alkalma lesz Aradnak revansot venni. Előzőleg fél 3 órakor ifjúsági válogatottak.

Lovagias ügyből bűnvádi feljelentés.

Kétezer cseh korona különös históriája. — Amikor az ajánlólevél rossz helyre kerül.

(Sajtó tudósítónktól.) Érdekes lovagias ügy végső akkordjai játszódtak le a napokban az aradi államrendőrségen. Löw Zsigmond a Czitter fűszerimport cég aradi képviselője néhány héttel ezelőtt felkereste Gerő Endrét egy nemzetközi szállítási vállalat egyik tulajdonosát és ajánló sorokat kért tőle, mert Kassára akart menni, ahol a szállítási vállalatnak fiókja működik. Gerő Endre készséggel teljesítette a kérést és ajánló sorokkal ellátott névjegyet adott át Löw Zsigmondnak. A fiatal ember el is utazott Kassára, ahol az ajánló sorok segítségével kétezer cseh koronát vett fel jogtalanul a szállítási vállalat kárára.

Gerő Endrének tudomására jutott az eset és Löw Zsigmondot hazaérkezése után kérdőre vonta a kávéházban. Löw nem mutatkozott hajlandónak a felvett összeg visszafizetésére, mire Gerő súlyosan sértő kifejezésekkel illette. A megsértett ifju segédei által lovagias elégtételt követelt. Gerő is megnevezte segédeit és a megbíztak az első tárgyalásuk alkal-

mával úgy határoztak, hogy Gerő nem köteles addig elégtételt adni amíg Löw ki nem fizeti követelését. Az ügy a becsületbíró elé került, amelynek elnöke egy aradi alezredes volt. A becsületbíró kimondotta, hogy Löw nem alkalmas az elégtételadásra. Gerő Endre ennek alapján most törvényt uton akarja követelését behajtani és Löw Zsigmondot a kétezer csehkrona jogtalan eltulajdonítása miatt feljelentette a rendőrségen. A rendőrség megindította az eljárást.

— Véget értek a prefektusi iskolalátogatások. Megirtuk, hogy Georgescu János aradi prefektus tegnap Aradmegye radnai járásában vizsgálta felül az épülő iskolákat. A prefektus Berzován, Dumbravican, Kaproncán és Monorostján járt, az utóbbi helyen a templomépítés alapja javára 5000 lej segélyt utalt ki a negyei templomépítési segélyalaphoz. A prefektus mára visszaérkezett Aradra ellenőrző útjáról.

SPORT

Pulitti meghátrált.

Elmaradt az olasz bajnok és magyar zsűritag párba. — Az olimpiász epilógusa.

(Budapest, szeptember 19.) Em lékezetes, hogy a Magyar Vívó Szövetségnek a párisi vívóolimpiász zsűrijébe delegált reprezentánsának, dr. Kovács Györgynek még az olimpiászon lovagias afférje támadt Pulitti olasz vívóbajnokkal. Az olimpiász zsűrije tudvalevőleg Kovácsnak teljes elégtételt szolgáltatott és határozatában módot adott a zsűri magyar tagjának arra is, hogy lovagias uton is elégtételt vegyen magának. Dr. Kovács György segédei a párbajnapját szeptember 17-re tűzték ki, a párbaj színhelyét pedig felajánlották Budapestet, vagy pedig Olaszországból jövet, a vasút mellett fekvő egyik határszéli várost. Pulitti megbízottai azonban a nekik már több mint két héttel ezelőtt elküldött és a párbaj felté-

teleit tartalmazó levélre nem válaszoltak, sőt a párbajnál való meg nem jelenésüket ki sem mentették. Dr. Kovács György segédei ennek dacára megvárják Pulittiék értesítését, miután mindent elkövetnek hogy felük Pulittin fegyveres elégtételt vehessen.

O Aradi kutyatenyésztők diádala. Négy hónappal ezelőtt alakult meg Aradon dr. Robu János főpolgármester, Filotti Zsuzsanna rendőrprefektus és dr. Lázár Ágoston alispán védnöksége alatt az Aradi foxterrier és rendőrkutya idomító és tenyésztő egyesület. Ez a rövid idő elég volt arra, hogy az ország összes hasonló egyesületei fölé emelkedjék értékes munkájával. A cluji (kolozsvári) kutyakiállításán kiosztott díjak legnagyobb részét az aradi kutyatenyésztők nyerték el. Az ország összes nagyobb városai elküldték a cluji kiállításra a legkitünőbb idomított kutyáikat és a tizenöt érem és díj közül Arad tizenegyet vitt el. A király és a trónörökös is megjelentek a kiállításán és elragadtatással nyilatkoztak az aradi egyesület munkájáról. A trónörökös kijelentette az aradiaknak, hogy hasonló kitünően

Gyári áruk.

Őszi és téli divatujdonságaink megérkeztek:

az

Au Printemps de Bucarest

női divatáruháza Aradon, a Minorita-templommal szemben.

Vásznakban gyári lerakat. :-: Butor szövetek, Goblenek, Moarek és minden méretű szőnyegek gazdag választékban.

Gyári áruk.

Gyári áruk.

HIREK

A banktitkárnő.

A vezér előszobájában, ringó férfiüri közepén ott ül az íróasztal előtt. Telő salambvállon és jó leánytő, tipikus mozarista plakkép: szőke apródirizura, árnyékos kék szemek, tömör profil, csodálkozó gyermekszáj. A vezér nevében ő intézkedik, arbitráll, tranziál, devizál, tarifál, tagyökött von, oszt és szoroz. Hangja juharról, szilláról, magas jegenyéről muzsikál — vaggontételekben ab feladálomás. Nem apró boltok, de milliárdos üzletek: lej perreg, dollár csörög, s csak ritkán hallik szerényen az árva magyar korona. Párnás kis kezében szorzsra kész ácszerű és az üzemből nyomán amit szignál a kis Rózsika, évszázados fenyőket irtanak és súlyos fejszecsapások alatt hull a szomorúfűz hervadt lombja... A kis titkárnő tengerpénzt keres, de mind kevés. A valódi békebeli diszkrét és apparat dolgok megfizethetetlenek. Ehhez kevés a vezér pénze, a vezér hugának, a titkárnő legjobb barátjának hozománya és a milliárdok, melyeket más oldalról is a Rózsika jól kamatozó oltalmába helyeznek. A Schossberger-ügyet, melynél a vezér gyanút fogott rongyos néhány millióval rendezhetne volna, de nem volt szíve pénzt visszaadni. — a zseniálisnak tartott, képrázatos titkárnő itt hirtelen kicsinyes, garasokért is reszkető nőske lett, aki néhány millió miatt teleplezteti magát mindent otthagy és elszalad, mint a rajtakapott gyerek. Az emberi és főleg női lettek buvárai pedig törhetik a fejüket: miért síkbusztott Rózsika? és főleg miért futott el máris közgazdasági sikerei szín helyéről; ellögyött-e az ömuralma, megelégedte-e már a pénzt vagy megszánta talán a vezért esetleg úgy látta, hogy ezen a te repen már nem igen akad kitermelni való, s a Wertheim-kassza erejéből már az összes tőkék az ő telepén tárolnak...

— A földművelésügyi miniszter Timisoarán. Constantinescu földművelésügyi miniszter, Cipoiu államtitkár, Piso Pompilus és Burzan képviselők társaságában ma délután Timisoarára érkezett. Az állomáson Coste prefektus, dr. Cosma Aurél volt miniszter, Oprea kamarai titkár, dr. Obadeanu Pál, dr. Mezin Aurél és dr. Luciareti képviselők fogadták. A miniszter tiszteletére dr. Coste prefektus adott ebédet, este pedig dr. Obadeanu képviselőnél volt a vacsora. Szombaton reggel a miniszter kíséretével Ilimbolára utazik, hogy Berthelot francia generálist fogadja. Karánsebesen nagy ünnepségek lesznek a francia tábornok tiszteletére. Innen a vendég és kísérete a román kormány által a tábornoknak adományozott birtokra utaznak.

— Miniszterek hazatérése. Bucurestiből jelentik: Tancred Constantinescu miniszter ma délután 3 órakor hazaérkezett külföldi útjáról. Bratianu Vintila pénzügyminiszter csak e hó 23-án tér vissza a fővárosba. Itt írjuk meg, hogy a néhány nappal előzőtti visszaérkezett Duca külügyminiszter ma Sinaiába utazott, hogy az uralkodónak beszámoljon külföldi, főleg genji tapasztalatairól.

Kártérítési kereset az aradi vasuti katasztrófa miatt.

A tragikus halált halt Asztalos József hozzátartozói perlik a CFR-t. — Akadályok a holttestem elszállítása körül.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi borzalmas vasuti katasztrófa tragikus körülmények között kiszzenvedett áldozatának, Asztalos József építész-mérnöknek a holtteste még ma is az aradi alsó temető halottasházában fekszik. A mélyen sujtott, gyászbaborult család tegnap érkezett meg Aradra s ma délelőtt az elhunyt testvéröccse felkereste a CFR aradi kerületi igazgatóságát és kártérítési igényt lépett fel. A kerületi igazgató ságnál kijelentették, hogy Pop Octavian vasutigazgató jelenleg nem tartózkodik Aradon és így nincsen módjukban a kártérítésről tárgyalásokat folytatni.

Az illetékes egészségügyi hatóságok figyelmeztették a szerencsétlenül járt mérnök családját, hogy lehetőleg még a mai napon intézkedjenek a holttest elszállítására vagy eltemetésére iránt, mert már háromszor 24 órája fekszik temetetlenül a hulla. A kétségbeesett hozzátartozók rendkívül súlyos helyzetbe kerültek, mert nem rendelkeznek azzal az összeggel, amennyi a holttest elszállítására szükséges. A hulla állomásra való szállítása és a koporsó 24 ezer lejbe kerül. Ismét felkeresték tehát a vasutigazgatóságot és a kártérítés összegére 24 ezer lej előleget kértek. Az igazgatóság azonban az

előbbi okokból megtagadta az előleg kifizetését. A család az egészségügyi hatóságoktól egy nani halasztást kért a holttest elszállítására vagy eltemetésére. A halasztást megkapták és remélik, hogy holnapra sikerül megkapniuk a 24 ezer lej előleget, hogy a holttestet Marosvásárhelyre szállíthassák. A család elhatározott szándéka, hogy ha békés úton nem sikerül a CFR-rel megegyezni a kártérítés összegére vonatkozólag, akkor bírói úton indítanak keresetet a CFR ellen.

Marosvásárhelyi tudósítónk jelelése szerint Asztalos József tragikus halálával egy gyönyörű karrier ért véget. Asztalos — mint tudósítónk közli — régebben közműves inas volt, de ambíciója nem hagyta nyugodni ennél a mesterségnél s egymásután rakta le a vizsgákat, míg négy évvel ezelőtt érettségizett. Ezután beiratkozott a budapesti műegyetemre. Szorgalmasan tanult és már-már elérte célját, a mérnöki diplomát. Néhány héttel ezelőtt a fiatal ember hazajött Marosvásárhelyre, hogy a vizsgára szükséges tízezer lejt rokonaitól összeszedje. A rokonosság a pénzt össze is adta és Asztalos József hétfőn délután boldogan ült fel az Arad felé induló vonatra és nem gondolta, hogy közeledik végzete.

— Tisztviselőküldöttség Vaitoiann miniszter előtt. A közigazgatási tisztviselők kétségbeesetten tekintenek a közeledő tél felé, mert csekély fizetésükből nemcsak tűzelőnyagra, de ruházatra sem telik. A kormány már több ízben tett ígéretet a tisztviselők fizetésrendezésére. Az ígéretek gyakran megújultak, de a fizetések a régié maradtak. Az aradi közigazgatási tisztviselők elhatározták, hogy felkeresik Vaitoiann közlekedésügyi minisztert, helyettes miniszterelnököt és memorandumot nyújtanak át, amelyben közbenjárását kéri a tisztviselők fizetésrendezése érdekében.

Megnyiták az iskolák.

Az aradi elemi iskolákban ma kezdődtek meg a tanítások. Apró, élénk tekintetű gyermekek, táskával a hátukon, könyvekkel a hónuk alatt, fűrgé léptekkel siettek az első órára. Kitarult az iskolák kapuja és elnyelte a játékos kedvű gyermekhadat. A gondoktól mentes termékeny gyermekagyak éhesen fogadják be a komoly tanításokat. Mi pedig féltő aggodással sok-sok reménységgel kísérjük őket utjukon a jövő felé. Mert tőlük várjuk s bennük látjuk a békés, az igazságos jövőt, amelyet nekik kell megteremtenuik, akik milliók sorsát emelik fiatal válukon. Mi bizunk bennük s hiszszük, hogy az Ur hatalmas keze ott van védőn kormányzón friss homlokuk, üde szemek fölött.

— Polgármesterek kongresszusa. Bucurestiből jelentik: A romániai városok polgármesterei szeptember 27-én Csernovitzban kongresszusra gyűlnek össze s ezen a közigazgatási reformot is tárgyalják.

— Az új bányai és hegyaljai vonatokat tartalmazó őszi zsebmenetrend megjelent.

— Orvostkongresszus. A brassó-megyei orvosok szeptember 27-én és 28-án kongresszust tartanak Herkulesfürdőn.

— Felhívás. Arad város és vármegye területén tartózkodó tartalékos tisztek felkértek, hogy e hó 25-től október hó 5-ig terjedő időközben, nyilvántartásuk összeírása végett, az aradi térparancsnokságnál (Piata M. Viteazul No. 3.) jelentkezzenek. Comandantul Pietii Arad. Maior: Păunescu.

— Az erkölcs nevében. Bécsből táviratozzák: Bettauer Hugó és Olden Rudolf írókat, egy erotikus hetilap szerkesztőit erkölcselenség és a törvények kigunyolása miatt esküdtszék elé állították. Az ügyet zárt tárgyaláson folytatják le, amelynek során már Bettauer ellen a vádat el ejtették és csak Oldennel szemben tartják fenn.

— Az aradi katolikus gimnázium érettségi pótvizsgái. Tegnap kezdődött meg a katolikus gimnázium negyed osztályos növendékeinek a pótkisérlettségi vizsgája. A tegnapi nap folyamán az írásbeli vizsga volt meg, ma és holnap folynak a szóbeli vizsgák. Az eredményt csak holnapután közlik. A pótkisérlettségi vizsgát a Moise Nicoara román gimnáziumban tartják. Ezuttal említjük meg, hogy a pótkisérlettségi vizsgálatok Timisoarán szeptember 22-én kezdődnek és 25-ig tartanak.

— Súlyos baleset a timisoarai gépgyárban. Ma délután súlyos szerencsétlenség történt a timisoarai Friedrich-gépgyárban. A felvonó, a mellyel egy cséplőgépgarnitúrát akartak az emeleti raktárba szállítani, lezuhant. Ábrahám Mihály munkás éleveszéyesen megsérült, Sirbu Ti-vadar munkás agyarázkódást, Mutten János tanuló pedig sérüléseket szenvedett. A sérült munkásokat a Begaszanatoriumba szállították.

— Agyontaposta a ló. Halálos baleset történt tegnap délután Szentanna községben. Angel István nevű fiatalember a község főuccáján lovagolt; a hátsó valamitől megijedt és vágatni kezdett s a lovas minden erőfeszítése dacára sem tudta a rohán lovat megfékezni. Ekkor került az utba Rain Olff 76 éves öregember, aki nem tudott kellő időben kitérni előlük. A ló keresztülgázolt az öreg emberen, akit ápolás alá vettek ugyan, de néhány óra múlva meghalt súlyos sérüléseiben. A fiatal ember ellen megindították az eljárást.

— Javult Nyékhegyi Lothár állapota. A nagybeteg Nyékhegyi Lothár semmitőszéki bírónak, az aradi törvényszék vádtaancsi referensének állapotában örvendetes javulás állott be. Megirtuk, hogy a bíró szabadságát az aradmegyei Baracka községben töltötte és szabadságának utolsó napján, szeptember 14-én szélhűdés érte. Az áldozatkész gyógykezelés és ápolás néhány nap alatt Nyékhegyi bíró állapotában jelentős javulást eredményezett. Ugyannyira, hogy ma reggel kísérel bejött Aradra és a közórházba ment további gyógykezelés céljából. A kezelőorvosok remélik, hogy néhány hetes gondos kezelés és pihenés után Nyékhegyi Lothár, az aradi törvényszék nagyképzetségű bírája teljesen kiheveri betegségét.

— Bereljen Kerpei könyvtárában

Világ szenzáció! ♦ Griffith film!

Ut a boldogság felé.

(Orkán szárnyán.)

LOTTI BLAIR PARCKER novellája nyomán, D. W. GRIFFITH rendezői mesterműve, 2 részben. I. rész

bemutatója vasárnaptól az APOLLOBAN.

Jegyek elővételben válthatók mindkét részhez az APOLLO elővételi pénztáránál.

— Megkezdődött a tanítás az elemi iskolákban. A közoktatásügyi miniszterium rendelete értelmében szeptember 15-én megkezdődött az ötéves elemi iskolákban a tanítás. A hajlék nélkül maradt német tannyelvű elemi ideiglenesen a Kulturpalotába helyezték, míg megfelelő helyiséget nem találnak számára.

— Magyar képviselők Olaszországban. Milanóból jelentik: Az olaszországi tanulmányutra érkezett magyar nemzetgyűlési képviselők a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak olaszországi fogadtatásukról és ünneplésükről. A triezsi fogadtatásnál úgy a magyarok, mint az olaszok szónokai hangsúlyozták, hogy a két nemzet között a rokonszenv és a nagyrabecsülés történelmi tradíciókon alapszik. Az Árpád-házi királyoktól a legújabb korig a legmelegebb kapcsolatok fűzték össze a két nemzetet, de ezeken kívül gazdasági érdekek is összekapcsolják az olaszokat és a magyarokat. Magyarországnak szüksége van a tengerre, amelytől most el van zárva. Az olasz nagyhatalom ezért is sokat lendíthet a kölcsönös kapcsolatok megszilárdításán. A triezsi városházának dísztermében ünnepi bankett volt a magyar vendégek tiszteletére és ezen Puky Endre magyar képviselő köszöntötte fel az olasz trónörökös születésnapja alkalmából. Moroni triezsi prefektus erre válaszképpen Horthy Miklós kormányzót élte.

— Kirabolt tanítóképző. Karánsebesről jelentik: Betörést követik el tegnap éjszaka a karánsebesi állami tanítóképzőben. A betörők alkulcsal behatoltak az igazgatói szobájába, ahol fejszéssel szétverték a páncélszekrényt és a teljes tartalmát elvitték. A nyomozás megállapította, hogy a páncélszekrényben 48 ezer lej hivatalos rőnz volt. A csendőrség erőiesen nyomoz a betörők kézrekerítésére.

— Késelő legény. Sobodor Mátyás kisíratosi legény egy korecsmi verekedés alkalmával a napokban késével megszúrta Jank Teze nagyíratosi fiatalembert. A kés csak könnyebb sérülést ejtett Jankon, akinek feljelenítésére őrizetbe vették a késelő legényt.

— Betörték egy aradi orvoshoz. Vakmerően végrehajtott betörést követtek el ma hajnalban Aradon, a Joan Kalvin (Kálvin János) ucca 6. számú házban. A betörők valószínűleg este még kapuzárás előtt elbújtak a ház udvarában és amikor minden elcsendesült, alkulcsal behatoltak dr. Frint Sándor orvos lakásába. A lakásban pénz után kutattak, mivel azonban azt a házbéliek jól elzárt helyen tartották, megelégedtek az azal, hogy összeszedték az asztalon lévő ezüstneműeket és megszöktek. Dr. Frint Sándor azon éjszakán családjával nem tartózkodott odahaza és a betörést csak a reggeli órákban vették észre a ház lakói. Azonnal jelentést tettek a rendőrségnek. A helyszínen megjelent rendőrtisztek megállapították, hogy a betörést hajnalban követhették el, mert egyik lakó vallomásaiból kiderült, hogy hajnalban gyanus zajt hallott a lakásból. A tettesek a reggeli kapunyitás után egy őrizetlen pillanatban hagyhatták el a házat. A rendőrség erőiesen nyomozást vezetett be.

— Pancotán a szüret f. évi szeptember 25-én kezdődik. Hegyközségi előjáróság.

Győznek a kínai forradalmárok

A Shanghai védő kormánycsapatok súlyos veresége.

(London, szeptember 19.) Shanghaiból érkezett jelentések szerint a kínai kormánycsapatok a város közelében súlyos vereséget szenvedtek. Az úgynevezett Csekiangi-csapatok, amelyeknek az volt a feladatuk, hogy Shanghai várost védjék, az összeomlás küszöbén állnak. A kormánycsapatok sebesültjei nagy, tömegekben érkeznek a városba, amelyet most már európai csapatok fognak védeni. Nem valószínű azonban, hogy a kínai felkelők az európaiakkal megütközzenek.

Négyszázmillió panama Belgrádban.

Minisztereket és államférfiakat súlyos pénzzel megvásárolt egy részvénytársaság.

(Belgrád, szeptember 19.) A politikai köröket élénk izgalomban tartja az a legújabb leleplezés, amelyet ezuttal előkelő radikálisok pattantottak ki Pasics környezetének kompromittálására. A leleplező cikkeket Sztójadinovics Dragisa kereskedelemügyi miniszteriumi inspektor, aki Jovanovics Ljuba házelnöknek veje és Rankovics Mihajlo radikális képviselő irták és hangsúlyozzák, hogy a nyilvánosságra hozott panamákban Pasics legszűkebb környezete is részes.

A rendőrség a cikkeket szerint nemrég letartóztatta dr. Schneider Sándort, a belgrádi „Vasuti és közlekedési cikkeket szállító részvénytársaság” igazgatóját és lefoglalta az irattárát. Dr. Schneider állítólag magyar huszártiszt, később vörös zászlóaljparancsnok volt Budapesten, majd a bécsi társaság belgrádi fiókjának vezetését látta el. A lefoglalt iratokból kiderül, hogy a társaság állandóan hatalmas províziót juttatott befolyásos személyiségeknek. A províziók között van Janovics Jovan volt miniszter, a társaság elnöke, továbbá Kirchner, Schwarz, Adler és ehhez hasonló, álneveken elkönyvelt előkelőségek. A letartóztatott igazgató beismerte, hogy ezek a nevek magasrangú állami tisztviselőket és tiszteket jelölnek meg, de nem volt hajlandó elárulni, hogy kik ezek. Vonakodását azzal magyarázta, hogy a leleplezés Jovanovics Jovan volt minisztert öngyilkosságba kergetné. A társaság a befolyásos politikusok közreműködésével mintegy nyolcszáz millió dinárt vett fel az állam pénztártól és több mint négyszázmilliót osztott szét províziók fejében. Az állam ennyivel drágábban fizette a társaságnak a vagonjavításokat. Az elkobzott levelezésekből kitűnik, hogy a társaság még nagyszámu politikussal állt összeköttetésben. A radikális pártban a leleplezés érzhető izgalmat keltett.

Kun Béla Erdélybe készül.

Szülei aranylakodalmán részt akar venni.

(Budapest, szeptember 19.) Belgrádi közlés nyomán — mint ismeretes — elterjedt az a hír, hogy Kun Béla és felesége Budapesten tartózkodtak. Egy budapesti lap meg is írta ezt, és még azt is közölte, hogy a népbiztos repülőgépén érkezett Oroszországból. A rendőrség a fantasztikus hírre gyorsan cáfolatot adott, amelyben azt állítja, hogy az utóbbi időben egyetlen olyan utas sem érkezett valamelyik repülőtársaság repülőgépén, amelyre Kun Béla személyleírása ráillett volna. A szenzációs hírt közlő lap azonban tovább folytatja cikkét és legutóbbi számában azt írja, hogy Kun Béla érkezése nem érte váratlanul a budapesti rendőrséget. Kun Béla és felesége ugyanis több ízben ir-

tak Oroszországból Nagyvárad mellett lakó szüleiknek és egy erdélyi ismerősüknek és ezekben a levelekben közölték, hogy Kun Béla rövidesen Erdélybe akar jönni szüleinek az aranylakodalmára, ami szeptember végén lesz. A rendőrségnek az a véleménye, hogy Kun Béla tényleg Erdélybe készül, de csak a közeljövőben. A mostani látogatásáról megjelenő hír egy Belgrádban élő kommunista újságíró műve, aki tudott a szovjetvezér érkezéséről és már most akar hangulatot teremteni neki. Budapesten nagy szenzációt keltett a híradás és a rendőrség megtett minden intézkedést arra nézve, hogy ha a szovjetnépbiztos tényleg Erdélybe utazna és Magyarország területén leszállana, úgy azonnal letartóztassa.

Fellázadt Hollandia hadserege.

Véres harcok a zendülők és a katonai rendőrség között.

(Berlin, szeptember 19.) Lapjelentések szerint a hollandi hadsereg több helyőrségében zendülés tört ki. Bredában két ezred megtagadta az engedelmséget, mert a rossz időjárás miatt nem voltak hajlandók gyakorlatra kivonulni. A parancsnok az engedetlenség megfélemlítésére katonai rendőrséget vonultatott fel, amellyel a lázadók fegyveresen szállottak szembe. A kifejlődött harcban több tiszt és katonai rendőr megsebesült. Az utrechti helyőrség csapatai is fellázadtak, amelynek azonban még nincsenek komolyabb következményei. A katonai hatóságok azt állítják, hogy szervezett zendülésről szó sincsen és csak az ujoncok szegték meg a fegyelmet. A rend helyreállítása a hivatalos közlések szerint ma estére sikerült.

Spanyolország új harcot kezd Marokkóval.

A spanyol direktórium nem tárgyal a felkelőkkel.

(Páris, szeptember 19.) A Journal jelenti, hogy tudósítója érintkezésbe lépett egy magasrangú spanyol katonai vezetővel, aki a meghatározottabban megcáfolta azokat az angol forrásból származó híreket, hogy a felkelő arabokkal a spanyol direktórium tárgyalásokat kezdene. A békétárgyalásokkal szemben csak akkor kezdik meg, ha Spanyolország teljesen ura lesz a helyzetnek. A londoni Times jelentése szerint a spanyol csapatok marokkói hadvezetősége támadást készít elő, hogy Tetuan városát felszabadítsa. A Times jelentése szerint is valószínűtlen, hogy a békétárgyalásokat megindítsanak a jelenlegi körülmények között.

— Elütötte a motoros-kerékpár. Súlyos szerencsétlenség történt ma délelőtt az aradi harmadik kerületi rendőrség épülete előtt. Valter János aradi lakos motoros kerékpárjával elütött egy hetvenéves öreg embert, akit sérüléseivel lakására szállítottak. A rendőrség megindította az eljárást.

URÁNIA mozgószínház

Szombat és vasárnap

Kacagó-est.

5 Harold Lloyd

„O” film egy előadásban.

„O” — nászutan — bábty keres — mint táncmester — a kanibálknál — mozi színész — akar lenni

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby creme.
Raktárak Aradon: Vojtek gyógyszerár.

LEGUJABB

Anglia kereskedelemi egyezményt köt Németországgal.

(London, szeptember 19.) A Reuters távirati iroda jelentése szerint az angol kormány komolyan foglalkozik azzal, hogy Anglia és Németország között a legrövidebb időn belül kereskedelmi egyezményt hozzanak létre. Az angol

nagykövet már megírta a berlini nagykövet útján erre vonatkozó ajánlatát. Lehetségesnek tartják az illetékesek, hogy a kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalások már a jövő héten megindulnak.

A franciák kiűrik Dortmundot.

(Mainz, szeptember 19.) A francia megszálló csapatok ma megkezdtek Dortmund és Limburg ki-

űritését. A kreiefeldi helga megszálló csapatok csökkentése is megkezdődött.

Újabb politikai gyilkosság Bulgáriában.

(Bucuresti, szeptember 19.) Szófiából érkezett távirati jelentés szerint ma újabb politikai gyilkosság történt Bulgáriában. Filippopoliszban megtámadták és meg-

gyilkolták Sangiev Kommunista vezető. A gyilkosságnak előrelátólag még súlyosabb politikai következményei lesznek.

KÖZGAZDASÁG

Nem kap kölcsönt Románia.

Végleg meghiusultak az angol tárgyalások is.

Bucurestiből jelentik: Pénzügyi körökben egész határozottsággal tudni vélik, hogy az angol illetve amerikai banktérfiakkal folytatott tárgyalások teljes befejezést nyer-

tek, anélkül azonban, hogy akár a kölcsön, akár a kommercializálásban való részvétel dolgában bármilyen egyezés létrejönné volna.

Párisban 9.90, Zürichben 2.75 a lej

(Newyorkban 52-es árfolyamon jegyezték a lejt.)

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 19.) Francia frank 10.50, svájci frank 37, dollár 193, dinár 2.60, szokol 5.80, lira 8.75, angol font 8.60. **Kifizetések:** Budapest 390, Bécs 360, Prága 595, Zürich 37.50, Milano 8.70, London 8.85, Páris 10.60, Newyork 195, Belgrád 2.60.

ZÜRICH NYITÁS. (Szeptember 19.) Amsterdam 203.65, Newyork 529.62.50, London 2364, Páris 28.16, Milano 23.22.50, Prága 15.87.50, Budapest 0.0069, Belgrád 7.37.50, Bucuresti 2.77.50, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.75

ZÜRICH ZÁRLAT. (Szeptember 19.) Amsterdam 203.50, Newyork 529.75, London 2361.50, Páris 28.05, Milano 23.20, Prága 15.87.50, Budapest 0.0069, Belgrád 7.40, Bucuresti 2.70, Varsó 1.02.50, Bécs 0.0074.65.

Zürichi utóhirdés a lej 2.75.
BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 19.) **Kifizetések:** Páris 10.60, London 882, Newyork 196, Milano 8.72, Zürich 37.25, Bécs 0.0027.25, Prága 5.90. **Váltók:** Napoleon 740, léva 1.30, török lira 1.05, angol font 860, francia frank 10.80, svájci frank 36, lira 8.50, drachma 3.50, dinár 2.50, dollár 195, lengyel marka 0.00035, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0025, szokol 5.60.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 19.) Magy. Hitel 506.000, Osztrák Hitel 169 ezer, Salgó 512.000, Rima 148.000, Géz. Danubius 2.370.000, Kőszén 28.000, Schlick 47.000, Szlavonia 80.000, Kereskedelmi Bank 1.155 ezer, Cukor 3.265.000, Csáky

12.500, Ofa 530.000, Hazai Takarékok 3.355.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptember 19.) Belgrád 1066—1073, Bucuresti 387—390, London 345—347000, Páris 4100—4130, Newyork 77420—77820, Milano 3390—3410, Prága 2318—2320, Bécs 109.10—190.70.

= A regát a CFR. tarifaemelésé ellen. Bucurestiből jelentik: A galaci faterkedők küldöttségével járultak a közlekedésiügyi miniszter elé, akit arra kértek, hogy vessen gátat a CFR. további tarifaemelésének, mert ezzel az export teljesen lehetetlenné válik.

= Piaci árak. Az aradi pénteki hetipiacon élénk forgalom mellett, az árak a következőképpen alakultak: ugorka 6—8 darab 1 lej, zöld kukorica darabja 50 bani, burgonya kilónként 4—5 lej, zöld bab 4—5 lej, tehén turó 10—12, juhturó 40 lej kilónként, tojás darabja 1.80—2 lej, tejfel 30, vaj 70—100 lej, szőlő 8—10—12, szilva 8, alma 3—5, körte 8—10 lej kilogramonként. A majorságpiacon: liba 180—240, ruca 80—110, tyúk 80—120, csirke 40—80 lej. A gabonapiac: árpa 620—640, új kukorica 380—440, kukorica 600—610, rozs 500—510 lej.

= Újabb 300 tisztviselőt fecséltanak el a budapesti bankok. Budapestről jelentik: A pénzügyi tisztviselők körében ismét nagy bizonytalansággal és félelemmel várják az elsejést, mert olyan hírek terjedtek el, hogy a bankok október elsején hajják végre az utolsó létszámcsoökkentést. E hírek nem alaptalanok; a

pénzügyi vezetések ismét készítették egy B) listát, amely a kiszivárgott hírek szerint az utolsó lesz s épen ezért igen szigorú. Az október elsejei létszámdredukción, értesülésünk szerint, elsősorban a volt köztisztviselőket érinti, akik ilyenformán másodszor kerülnek B) listára; mellettük fölmondást kap még a volt katonatisztek jelentős százaléka is. A bankok tehát úgy állították össze az októberi utolsó B) listát, hogy arra azok kerültek, akiknek eredetileg nem volt hivatása a bankszakma.

= Az új postai díjszabás. A minisztérium folyó évi szeptember elsejétől új postai díjszabást állapított meg. Eszerint egyszerű levél 20 grammig Románia területén egy lej. Ausztria, Csehszlovákia, Olaszország, Lengyelország és Magyarországba 7 lej 50 bani, más országokba pedig 10 lej. Egyszerű levelezőlap, az említett országok megnevezett sorrendje szerint 50 bani, 4 lej 50 bani és lej, levelezőlap fizetett válasszal egy lej, 9 lej és 12 lej. Üzleti papírok 150 grammig egy lej, 10 lej. Bármilyen nyomtatványokból 50 grammig 25 bani, 2 lej és 2 lej. Könyvek, árjegyzékek 50 grammonként 5 bani, 2 lej, 2 lej. Ajánlási díj a rendes postadíjon felül ugyancsak az országok fentebbi rendje szerint 2 lej, 10 lej, 10 lej. A segélybélyeg ezután is 25 bani s csak Románia területére szóló postai küldeményekre kell felragasztani.

= A hadikölcsönkötvények visszaváltása. Megírtuk, hogy a pénzügyigazgatósághoz leirat érkezett a pénzügyminisztériumból, amellyel a lebelvezés végett benyújtott hadikölcsönkötvényeket visszaadják a tulajdonosoknak. Ez a leirat most a timisoarai pénzügyigazgatósághoz is megérkezett, még pedig olyan formában, hogy először csak a bankok és vállalatok hadikölcsönkötvényeit osztják ki és a magánfelek kötvényeinek kiosztását egy későbbi időben meghatározott terminuskor fogják kiosztani.

MOZI

xx Ma, szombaton utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház „Menekülés a tulvilágba” című filmjét. A főszerepekben Charles Willy Kaiser, Ernst Rückert és Grete Reinwald, Németország legnagyobb film művészei oly eredetiséggel játszanak, hogy a filmet a szereplők szempontjából is érdekessé teszik. A 9 órai előadásnál a nagy filmet egy 2 felvonásos Halramboy vígjáték, „Örizzük meg a szökejtől” előzi meg.

xx Az aradi Apolló szenzációs Griffith-bemutatója iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a közönség körében. Ut a boldogság felé (Orkán szárnyán) egy szegény leány meghatározó és izgalmas szerelmi regé-

Menekülés a tulvilágba.

Fantasztikus történet.

Ma szombaton utoljára az

APOLLOBAN.

nyét tartalmazza. Annie elcsábítja Lennox Sanderson oly módon, hogy egy ál-pap előtt házasságot köt vele. Annie már anyának érzi magát, amikor megtudja, hogy házassága érvénytelen. Sanderson elhagyja, anyja meghal. Annie egyedül marad és borzalmas kalandokon megy keresztül. Griffith mesteri rendezésében készült a filmremek, amely két részből és 11 felvonásból áll. Az első részt vasárnaptól péntekig vetíti az Apolló. Jegyek elővételben válthatók mindkét részhez az Apolló elővételi pénztáránál.

xx Kacagó-műsor van ma, szombaton is az aradi Urániában. Harold Lloyd „Ó”, a legkedveltebb és legcredetibb amerikai filmkomikus legkifutóbb 5 egyfelvonásos vígjátéka kerül vetítésre egy előadásban. Harold Lloyd „Ó” minden gesztusával viharos kacagást vált ki a közönségből, amelyet a legrövidebb idő alatt hódított meg groteszk játékának kedvességével és finomságával. Előadások kezdete ma, szombaton 6, 7 és fél és 9 órakor.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTER.

E rovat alatt közölték nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy Aradon a „Metropol” kávéház legmodernebbül átalakítva a mai napon újból megnyitott. — Esténként a világhírű Konetzki zene-kara hangversenyez. Hűdeg büfé, jó italokról gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri.

Bóra,

5350 a „Metropol” tulajdonosa.

Ha szép akar lenni, használd a Lillomtej-crémot, Lillomtej-szappant és Lillompuvert.

Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete Sas”-ban, Timisoara, Str. György-tér. 793

Tanítók,

akik a Choresiesiu-Déri-féle VEZÉR KÖNYV szerint tanítanak, vezessék be a Choresiesiu-Déri-Tistu-féle ROMÁNYELVKÖNYV I. részét.

Azok a Tanító urak, akik már tavaly használták az I. kötetet, szíveskedjenek megrendelni a II. kötetet, amely éppoly könnyű, világos és gyermekies tartalmú, mint az I.-s. Ara kötetenként 22 lej. Kapható minden könyvkereskedésben. Főbizományos LEPAGE Cluj. Tanítóknak bevezetésre ingyen küld.

Az Urikány Zsilvölgyi Köszénbánya R.-T.

lupenli bányaigazgatósága bányaüzemkara részére keres rögtön belépésre egy tüzelő-horniat a fuvós és vonós és egy „b” hekkoniat a fuvós zenekarhoz, aki a vonós zenekarban contrabassista is legyen. Próbald egy hónap.

Részletes írásbeli ajánlatok a családi állapot megjelölésével fenti igazgatóság címére (Jud. Hunedoara) f. hó 30-ig benyújtandók. 5339

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon **ARAD,**
(új Neuman-ház.)

Valódi angol szövetek télikabát, raglán ruhaszövet **Székelyné,** Arad, Piața Avram Iancu 20
(Szabadság-tér). 4958

Gyönyörű csillárok érkeztek Eiser & Comp., Arad, Strada Brațianu 2.
(Minorita-paletta).

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

VILLANYSZERELŐT állandó munkára felveszek, Gáspár műszerész Arad, Str. Floria 2. 5330

MÉRLEGKÉPES könyvelő, perfekt román, délutáni foglalkozást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5346

FIATAL leány fogorvosi rendelőbe aszisztensnőnek kerestetik. Cím Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodában) Arad. 10.125

NÉMET levelező, elsőrendű, ajánlkozik kereskedőknek. Minden levélért díj 10 lej. Cím Sándor hírlapirodában Arad. 10.125

PERFEKT angol-francia varrónő házakhoz ajánlkozik mérsékelt árak mellett. Sága, Strada Oteteleşanu 13. 5348

NAGYOBB kifizető fű jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

A GAZDASÁG minden ágában jártas gazdatiszt regátban állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5349

Vétel és eladás.

NAGY ŐSTHAZ üsttel, jó állapotban levő tehér gyermek-ágy, jutányos áron eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 900

BÖRGARNITURA, férfi és fű télikabátok, komplett Franklin-lexikon, 6 személyes ezüst evőeszköz, könyvszekrények, antik szekrény, tükrök, szalon fotelok, utazóbörönd, hintaszék, szőnyeg, csillárok, asztalok, kávé- és macac-szék, fagyalt szerviz, gyermekágy, kerti garnitúra, gyümölcskosarak, dísz tárgyak, festmények, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

KÜLFÖLDI és honi madarak, aggancsok iskolai szertárba, vagy lakásdíszítésre, kicsinyben és nagyban eladók. Socodori (székudvari) főerdési lakban megtekinthetők. 5305

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szobaberendezéseket, bútorokat darabszámba, szőnyegeket, ezüst, mű, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, féhőrműveket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

Ezüst tárgyakért ékszerekért, tőrmelek arany és ezüstért, műfogakért igen magas árakat fizet **KUN JÓZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Üzletek.

ELADÓK. Bármilyen gyárnak megfelelő, 100 vaggon buzának elhelyezésére kész raktárak vasúti sín mellett és több üres üzletek kiadók. Flora-iroda Arad, Bul Regina Maria No. 10. 5278

Házat, földet,

szőlőt, malmot a legolcsóbban és legszolidabb feltételek mellett, csak az „**URANUL**” közvetítési iroda útján vásárolhat. — Tulajdonosok: Kiss Lajos és Petrány Iván, Arad, a főpostával szemben. 16058

Kitűnőhangu

keresethuros „**ERBAR**” gyártmányu koncertzongora, intézet, mozi vagy barr részére igen alkalmas, eladó. Megbízott „**URANUL**” iroda Arad, főpostával szemben. 16053

Litt, komplett, felvonószékkel és teljes felszereléssel, 2 nehéz emelődaru drótköféllal, **hidmérleg** 3000 kg.-os, gabonadaráló, tábori kovácsműhely, fűtató, használt szerszámok legolcsóbban kaphatók. 5302

MENKES & WOLLBERG Timişoara. IV. Str. Vacarescu 5. (Bem-u.)

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. -Eml nescu 13. szám

jó minőségben szereshető be! Minden színben órna, fátöl, fűr és pamut minőségben, 20 lejtől 148 lejtig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől, gyermek szvaterok 90 lejtől. — Női jumperek és jumper pamutok, rövidárúk stb. nagy választékban. 4936

Virág-méz minden mennyiségben vásárol **Erdős Pál** fűszerkereskedő cég Arad, Piața Avram Iancu Szabadság-t. 3.

Két hónapon át használt benzínmotor 6 lóerős vaskosra szerelve, körfűrésszel, ipari üzem hajtásra is alkalmas, kívándorlás miatt áron alul eladó Jantó géplakatos, Arad, Str. Sava Balcu 124. (György-u.)

Legjobb diáksapka

kapható.

WURZEL TESTVÉREK

ARAD, Piața Plevnoi (Arpád-tér) 2. sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

Kézzel szedett nemes

fajalmák

50 kg.-os ládába csomagolva kaphatók:

Samuel Rosenbach

fűszerüzletében, Arad, Piața Catedraliei (Thököly-tér). 5351

Tégla nagyméretű, kitűnő minőségű

cserép

duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható

Pollák Sándor gőztéglagyárában, Arad-on.

Kiadó üzlet és gyárhelyiségek.

A Str. Muresan 3-5. sz. (Nádor-ucca), ólrok és kefégyár összes helyiségei megüresedvén, ugy

üzleti mint gyári és raktári

ólokra, egészben vagy külön-külön

kiadók. Értelmezhetni: Arad, Strada Eminescu 5. Deák Ferenc-ucca). 4973

Nagyobb kitutó fű

jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Naponta inditunk futárt Clujra (Kolozsvár-ra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** (volt Kelet) hírlapiroda, Arad, Bul. Regina Maria 10. Hajós gyógytár mellett. 36 óra alatt szerzünk.

Legolcsóbb beszerzési forrás Schutz-nál

Arad, Str. Eminescu 28-30. (Deák F. ucca).

ahol kizárólag angol és brünni férfi szövetek, szabókellékek állandó nagy raktára.